

Kestävä rakentaminen on järkevää

✓ Seinäjoen asuntomessualueen kaava oli suunniteltu niin, että asuntotontit rajautuivat luontoympäristöön.

Viherympäristöliitto ry on laatinut kestävän ympäristörakentamisen toimintamallin. Sen tavoitteena on lisätä materiaalien järkevää käyttöä, kierrätystä, uudelleenkäyttöä ja vähentää ympäristön kuormitusta.

SEPPÖ NÄRHI

Miksi tarvitaan kestävä ympäristörakentamisen toimintamalli? Kulutamme tällä hetkellä maapallon resursseja enemmän kuin se tuottaa. Saastutamme ja kuormitamme ympäristöä ja eri tavoin heikennämme tai jopa tuhoamme kasvien, eläinten ja hyönteisten elinolosuhteita. Ihmisen toiminta lisää ilmastomuutosta.

Viherympäristöliiton laatima kestävän ympäristörakentamisen toimintamallin periaatteet toistuvat niin yhtiömuotoisella tontilla kuin omakotitontilla. Hankkeelle on eduksi, jos alusta lähtien mukana on osaava maisemasuunnittelija.

➤ Paikalla olevista pintamaista voi seulomalla tehdä kasvualustaa. Se sopii alueille, joihin ei istuteta perennoja tai pensaita.

➤ Peruskorjauskohteessa käytetään materiaaleja, tuotteita ja rakenteita mielellään uudelleen ja kierrättäen.

➤ Kestävässä ympäristörakentamisessa suojellaan olemassa olevaa luontoa, kasvillisuutta ja maaperää.

Maisemasuunnittelijan tehtävänä on arvioida tontin arvot: mitä kannattaa säilyttää ja suojella, mitä tuotteita tai materiaaleja on mahdollista kierrättää tai käyttää uudelleen, miten tontilla syntyvät hulevedet käytetään tontilla hyödyksi, imeytetään, viivytetään altaana tai painanteena tai johdetaan hallitusti pois tontilta.

Kestävää toimintaa on miettiä koko rakentamisprosessi alusta alkaen vaihe vaiheelta. Oikea työjärjestys nopeuttaa työtä, säästää aikaa ja rahaa. Jos esimerkiksi kiveysten alle tarvitsee tehdä maavaihtoja, tehdään työt muun rakentamisen yhteydessä. Näin toimien konetyöt voidaan tehdä kerralla, säästetään aikaa ja kustannuksia. Jos maaineksia voidaan hyödyntää tontilla, mahdollisesti lähellä välivarastossa pitäen, säästetään kuljetuksissa.

Kestävän ympäristörakentamisen tarkoituksena on suunnitella, rakentaa ja ylläpitää ympäristöä siten, että vältetään, lievennetään tai estetään, jopa parannetaan rakentamisen haitallisia vaikutuksia. Viherympäristöliiton ohje pohjautuu amerikkalaiseen SITES-kriteeriin. (Sustainable SITES Initiative). **TM**

► Kirjoittaja on Viherympäristöliitto ry:n pääsihteeri.

Vesi on voimavara

■ Suomessa vedestä ei ole lähtökohtaisesti puutetta. Erytistapauksissa rakennetussa ympäristössä vesi voi olla myös ongelma, jos sitä ei ole asiantuntevasti huomioitu.

Vesi on potentiaali, jota Suomessa käytetään huolettomasti. Ilmastonmuutoksen myötä on alettu enemmän kiinnittää asiaan huomiota. Rakennetussa ympäristössä on tulvariskejä ja väärin johdetut pintavedet voivat aiheuttaa rakennuksissa kosteusvaurioita.

Sadevedet tulisi lähtökohtaisesti käsitellä tontilla. Kunnat tulevat todennäköisesti jatkossa palkitsemaan siitä, että hulevedet imeytetään maaperään ja viivytetään tontilla niin, että tulvariskit vähenevät ja vesiä ei johdeta viemäriin. Rakennuksiin suunnitellut viherkatot ja erilaiset sadeputarhat hidastavat veden liikettä, luovat viihtyisyyttä ja lisäävät ympäristön monimuotoisuutta tekemällä eri hyönteisille ja eläimille elinympäristöä.

Ydinkeskustoissa rakennetaan yhä enemmän kansipihoja, joihin rakennetaan kasvillisuusalueita ilman luontaista yhteyttä maaperään. Jotta nämä kasvit viihtyisivät, niitä on kasteltava kuivina jaksoina. Kansipihoille tulisi aina rakentaa katoilta tuleville vesille vesisäiliöt, joista kasteluvesi johdetaan kasvillisuusalueille. Näin säästetään puhdasta juomavettä.

TIESITKÖ, ETTÄ RAKENTAMISESSA ENITEN YMPÄRISTÖÄ SAASTUTTAVA TEKIJÄ ON KULJETUKSET.

Näin toimii kestävän ympäristörakentamisen malli

1. Tilaaja päättää, miten hanke toteutuu. Jos tilaaja perustaa hankkeen kestävälle toimintatavalle, kohteen suunnittelijan on mahdollisuus valita ratkaisut, materiaalit ja tuotteet tältä pohjalta. Myös rakentajan tulee sitoutua toimintatapaan, jotta alkuperäiset tavoitteet eivät vesity. Suunnittelussa huomioidaan myös tuleva alueen ylläpito ja hoito.
2. Maisemasuunnittelija arvioi tai teettää maaperätutkimuksen, jonka perusteella tehdään tarvittavat pohjamaan vaihdot alueilla, joille asennetaan esimerkiksi kiveyksiä, muureja, patio, piharakennuksia tai muita rakenteita. Samalla arvioidaan, voidaanko pintamaat hyödyntää kasvualustaksi ja muut maa-ainekset tontilla.
3. Rakentamisessa tulee välttää turhia kuljetuksia. Suosimalla paikallisia sekä mahdollisesti uudelleen käytettäviä materiaaleja, tuotteita ja rakenteita, säästetään rahaa ja ympäristöä. Esimerkiksi kotimaisen luonnonkiven käyttö lisää paikallisuutta ja identiteettiä.
4. Tulevan hoidon miettiminen on tärkeää. Jos tavoitteena on mahdollisimman vähäinen hoidon määrä, tämä ohjaa suunnitteluratkaisuja. On järkevää pyrkiä ratkaisuihin, jotka vähentävät jatkuvaa konetyötä. Nurmikon voi korvata osittain tai kokonaan niitty- ja ketokasvillisuudella. Kerroksellinen kasvillisuus sisältää eri korkuisia puita ja pensaita sekä maanpeitokasveja. Tällä tavoin kasvit peittävät tehokkaasti maanpinnan ja rikkakasveille ei jää tilaa.
5. Tontin luonnonmukaisemmissa osissa voi olla järkevää säästää olemassa olevaa kasvillisuutta. Jos uudella tontilla halutaan palauttaa tai rakentaa uusi luonnonmukaisempi kasvillisuusalue, se voidaan tehdä tekemällä kasvualusta paikalla olevista pintamaista.
6. Kastelun tarvetta voidaan vähentää suunnittelulla. Valitaan kasvilajeja, jotka viihtyvät myös kuivissa olosuhteissa, istutetaan erilaisia kasvilajeja muodostamaan kerroksellisuutta ja käyttämällä katteita.